

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredno nedelje in praznike. — Inserati do 30 peti 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati peti vrsta 4.— Din. Popust po dogovoru. Inseratni davek posebej.
»Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knafljeva ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Razprava o vojnem proračunu

Danes je finančni odbor zopet začel z delom. — Ekspozé ministra vojske in mornarice. — Stanje naše vojske. — Stvarna kritika opozicije. — Zahteva po znižanju službenega roka.

Beograd, 10. januarja. Danes popoldne je po kratkem odmoru vsled praznikov plenim finančnega odbora nadaljeval razpravo o državnem proračunu. Na dnevnem redu je bil proračun ministrstva vojske in mornarice, ki bo najbrž že popoldne sprejet. Popoldne bo finančni odbor pričel razpravljati o proračunu ministrstva za javna dela. Na dopoldanski seji finančnega odbora je vojni minister general Hadžić podal daljši ekspozé o proračunu svojega ministrstva. Posamezni govorniki so v svojih izjavah navajali popravke, ki bi jih bilo treba izvršiti v proračunu.

Ob 10. dopoldne je ministrski predsednik Velja Vukičević odšel na dvor, po avdijenci pa se je sestel s predsednikom Narodne skupščine dr. Ninkom Perićem. Njun sestanek se spravlja v zvezo s sklicanjem sestanka Narodne skupščine.

Popoldne bo imela sejo sekcija zakonodajnega odbora, ki bo razpravljala o sodniškem zakonu. Ker je vlada morala kapitulirati pred zahtevami opozicije, se bo vprašanje sodniških plač rešilo v samem zakonu o sodnikih, kar se bo popoldne izvršilo.

Beograd, 10. januarja. Seja finančnega odbora se je pričela ob 10. dopoldne.

Minister vojske in mornarice general Hadžić

je v svojem ekspozéju podal pojasnila o posameznih postavkah svojega proračuna. Prvotno je bil določen proračun ministrstva vojske in mornarice na 3.936.000.000 Din, radi težkega finančnega stanja pa se je morala ta vsota zmanjšati in znaša sedaj proračun le 2.428.571.222 Din, torej za poldrugo

milijardo manj. Od lanskega proračuna je sicer za 79½ milijona večji, vendar pa naglašajo vojni minister, da se je lanski proračun izkazal kot nezadosten zlasti v postavkah za hrano in krmo, radi česar so se morali povečati tozadevni krediti. Osebnih izdatki so določeni po stvarnih potrebah in se ne morejo zmanjšati. Pri tem je treba zlasti upoštevati naraščajoči oficirski kader, kakor tudi potrebe raznih vojaških delavnic. Efektivno stanje vojske je ostalo od lani neizpremenjeno. Imamo 95.000 kaplarov in redovov, kar predstavlja minimum. Velik del vojakov se med službovanjem pošilja na dopust, kar znatno olajšuje proračun. Dalje imamo 8854 podoficirjev in 5323 gojenec raznih vojaških šol, tako da znaša ves kader 109.575 ljudi. Za posameznega vojaka so preračunjeni izdatki na dan 7.60 Din.

Debata

je otvoril posl. Avgust Košutić (HSS), ki je najprej naglašal, da je proračun prevelik z ozirom na težko gospodarsko stanje, v katerem se nahaja država. Opozarjal je na najnovejšo dogodke, ki streme za zagotovitvijo svetovnega miru in se zavzemajo za ustvaritev balkanskega Locarna. Zahteval je zmanjšanje roka vojaške službe, ki je v mnogih državah še manjši od našega. Končno je naglašal potrebo izpolnitve naše mornarice in avijatike ter popolno depolitiziranje v armadi.

Naslednji govornik posl. Voja Lazić se je istotako zavzemal za zmanjšanje roka vojaške službe. Za njim je govoril posl. Pavle Radić.

Debata ob 13. še traja. Proračun ministrstva vojske in mornarice pa bo vsekakor sprejet že na tej seji.

Polletna doba za pogajanja z Italijo

Šestmesečno podaljšanje odpovednega roka prijateljske pogodbe. — Italijanski pogoji za podaljšanje še niso znani — Nadaljni razvoj odnošajev zavisi tudi od pogajanj med Francijo in Italijo.

Beograd, 10. januarja. Kakor poročajo listi, je italijanska vlada sprejela predlog jugoslovenske vlade, naj se rok za odpoved jugoslovensko-italijanske prijateljske pogodbe podaljša do 27. julija t. l. Podrobne informacije iz zunanega ministrstva, pod kakimi pogoji je italijanska vlada sprejela ta predlog, še ni. Splošno pa je znano, da je svoječasno Italija stavila kot pogoj za podaljšanje odpovednega roka pogodbe, da ratificira jugoslovenska vlada netumske konvencije. Za enkrat je znano le dejstvo, da je italijanska vlada sprejela predlog naše vlade glede odgovornosti, ki naj prepreči, da bi se z odpovedjo prijateljskega pakta od-

nošaji med Jugoslavijo in Italijo še bolj poostri. S sprejetjem predloga naše vlade po Italiji je za enkrat premagana zagata, v katero so zašli odnošaji med Jugoslavijo in Italijo, in so omogočena nova pogajanja.

V beograjskih diplomatskih krogih motre bližnja pogajanja z Italijo precej rezervirano. Opozarjajo pa na dejstvo, da se bo s temi pogajaji mednarodni položaj na jugovzhodu Evrope vsekakor premaknil z mrtve točke. Ali se bo to zgodilo v smeri zboljšanja ali poslabšanja naših odnošajev z Italijo, je v veliki meri odvisno tudi od razvoja diplomatskih pogajanj med Francijo in Italijo.

Neverjetna brezbrižnost naše vlade

Ladjedelnica v Kraljevicu v konkurzu.

Sušak, 10. januarja. Konkurno postopanje ladjedelnice v Kraljevicu traja že tri in pol meseca. Bančni stol v Zagrebu je odklonil predlog, naj se postavi ladjedelnica en bloc na dražbo z motivacijo, da se tako ni izvršila niti zaplemba, vsled česar se tudi dražba ne more izvršiti en bloc. Na podlagi tega sklepa se bo v kratkem vršila dražba posameznih predmetov kakor so bili zaplenjeni. Doslej se oficijelno še nobeno podjetje in nobena skupina z domačim industrijskim kapitalom ni zanimala za to, da bi kupila ladjedelnico. Tudi država sama ni pokazala v tem pogledu nobenega interesa. Gospodarski krogi pričakujejo, da se bo vsaj v zadnjem času posrečilo privržiti inicijativi ali pa državi rešiti ladjedelnico oziroma vsaj najti kupca za njo. Oblastna skupščina primorsko-krajiške oblasti je pri svojem zadnjem zasedanju sprejela soglasno resolucijo, v kateri poziva merodajne čimbenike in gospodarske kroge, naj v interesu ugleda jugoslovenske pomorske politike in prebivalstva v Primorju stori vse za sanacijo ladjedelnice v Kraljevicu, ker bi bilo v nasprotnem slučaju ljudstvo v Primorju silno prizadeto.

Nova madžarska afera

Tihotapstvo madžarskih rent v Francijo.

Dunaj, 10. januarja. Ni se še poleglo ogorčenje nad tihotapstvom orožja na Madžarsko, že se je pričela baviti evropska javnost z novo senzacijo, katere središče je istotako na Madžarskem. Iz Pariza prihaja vest, ki napoveduje nov konflikt med Francijo in Madžarsko. Pariški »Populaire« je včeraj objavil faximile pisma, po katerem je madžarski policijski komisar Nadossy, ki se je poleti 1927 službeno mudil v Parizu, prodal tamkaj za 10 milijonov frankov madžarskih rent. Policijski komisar ni identičen z znanim policijskim šefom in sokrivcem v Windischgrätzovem procesu. »Populaire« piše, da so madžarski policijski uradniki, ki so vodili preiskavo v aferi ponarejenih madžarskih rent, prišli z diplomatskimi potnimi listi v Pariz. Na ta način jim je bilo mogoče preslepiti francoske carinske uradnike in vtihotapiti madžarske efekte v Francijo ter jih tamkaj prodati.

Pariška sodišča so se že pričela baviti s to novo afero. Splošno se pričakuje, da bo madžarska vlada zopet poskušala naslikati vso stvar tako, kakor da bi bilo Nadossyjevo poslovanje njegovim predstojnikom popolnoma neznan. Kljub temu so v Parizu mnenja, da bo imela afera resne diplomatske posledice.

Tragična smrt uglednega ljubljanskega zdravnika

Danes opoldne je odšel prostovoljno v smrt šef-zdravnik OUZD g. dr. Demeter Bleiweis. — Vzrok samomora je bila bolezen?

Danes opoldne je prišel šef-zdravnik bolniške zavarovalnice g. dr. Demeter Bleiweis naj svoj dom na Kongresnem trgu. Odšel je najprej v svojo študijsko sobo, se vsedel k mizi ter napisal več pisem. Nato je mirno odšel v kopalnico in se v njo zaprl. Par hipov na to so domači slišali iz kopalnice revoverski strel. Ko so prihiteli in kopalnico odprli, so našli dr. Bleiweisa v krvi in nezvestnega, z rano v desnem senecu. Hitro so poklicali v sosedni hiši stanujočega zdravnika dr. Dereanija, ki je nudil onesvečenemu prvo zdravniško pomoč. O tragičnem dogodku je bilo obveščeno policijsko ravateljstvo.

Vzrok tragičnega dejanja uglednega in priznanega zdravnika, odličnega

znanstvenega delavca, je zavil v popolno temo. Nihče od njegovih svojcev in znancev ni slutil, da bi gojil take usodne naklepe. Najverjetneje je, da ga je dovedla do sklepa, oditi prostovoljno iz življenja, njegova bolezen. Bolehal je namreč že dalj časa na srčni nervozni in vnetju reberne mreže ter imel radi tega trimesečni dopust.

Ob zaključku lista nam poročajo, da je g. dr. Demeter Bleiweis kljub takojšnji zdravniški pomoči podlegel poškodbam in pol ure po nesrečnem dejanju izdihnil, ne da bi se zavedel. Njegova tragična smrt bo vzbudila v vsej ljubljanski javnosti globoko obžalovanje in iskreno sočutje s težko prizadeto rodino.

Pred delno rekonstrukcijo vlade

Gosp. Vukičević odloži notranje ministrstvo, ki ga prevzame minister dr. Vlada Andrić, dočim dobi agrarno reformo minister brez portfelja Velja Popović.

Beograd, 10. januarja. Davidovičevi demokrati se bavijo s pripravami za kongres svoje stranke. Seja glavnega odbora demokratske stranke bo v četrtek ter se bo ob tej priliki sklopala o referatih na kongresu. Po trditvah gotovih političnih krogov se ima izvršiti v najkrajšem času manjša rekonstrukcija vlade. Ministrski predsednik g. Velja Vukičević namerava namreč prepustiti notranje ministrstvo drugi politični osebnosti, ker je preveč okupiran s posli kot predsednik vlade in ker se namerava tudi v večji meri posvetiti delu v Narodni skupščini, ki bo zlasti v prihodnjih dneh postalo intenzivnejše. Kot kandidat za notranjega mi-

nistra se omenja sedanjí minister agrarne reforme dr. Vlada Andrić, dočim bi minister brez portfelja Velja Popović prevzel ministristvo agrarne reforme.

Kakor se čuje iz vladnih krogov, namerava vlada pospešiti delo v finančnem odboru, da bi se mogla čimprej pričeti proračunska razprava v plenumu Narodne skupščine.

Po trditvah iz vladnih krogov je vlada sklenila dovoliti kredit 16 milijonov dinarjev za povišanje sodniških plač. O tem sklepu bo minister pravde dr. Subotić poročal v sekciji zakonodajnega odbora, da odobri zakonski predlog o sodnikih in ga predloži Narodni skupščini v zakonitev.

Požrtvovalen čin služkinje

Služkinja Malka Žganjerjeva rešila življenje starinarici Bratovževi, ko je v njenem stanovanju nastal požar.

Po novem letu je bilo v Ljubljani že več manjših in večjih požarov. Skoraj ne mine dan, da ne bi stopili gasilci z motorno brizgalno v akcijo. V desetih dneh so bili že 4 požari. V soboto okoli 22.30 ponoči je nastal požar v stanovanju zdravnika dr. Kanca na Tržaški cesti. Požar je nastal v kuhinji na ta način, da so se vnele sape, nakar se je ogenj razširil na leseni strop in kuhinjsko pohištvo. Škoda znaša okrog 10.000 Din.

Snoči pa je na Gallusovem nabrežju nastal požar, ki bi lahko zahteval tudi človeško žrtev, da niso nevarnosti pravočasno opazili.

64-letna starinarica ga. Franja Bratovževa ima na Gallusovem nabrežju št. 7 blizu Cevljarskega mostu skromen lokal, kjer prodaja razno starino, zlasti pohištvo. Lokal ji služi obenem za stanovanje in ponoči prenočuje v njem skupno s svojim sinom Ivanom. Dokler sin ponoči ne pride domov, pušča ga. Bratovževa vrata prodajalne odprta in žaluzije so le na pol priprte. To je storila tudi snoči, ko je legla spat. Ugaznila je luč, a na stolu, ki je stal kraj postelje ob vzglavju, je pustila goreti košček sveče.

Okoli 22. ponoči je šel nekdo mimo prodaj-

alne in je opazil, kako se vali iz lokala gost dim. Hitro je obvestil stanovalce hiše št. 7. Prva je prihitela na pomoč služkinja Malka Žganjerjeva, ki je uslužbena pri prof. dr. Tasiću. Odprla je hitro vrata in nudil se ji je grozen požar. Lokali je bil ves v dimu. V kotu pa je opazila, da gori postelja. Sredi lokala je videla tavati starinarico Francko. Hitro jo je pograbila in potegnila iz lokala. Bila je že nekoliko omamljena, a kmalu si je opomogla. Služkinja Malka je nato skočila po škaf vode ter požar, ki se je naglo širil, hitro pogasila.

Starinarica pripoveduje, da je ponoči, ko je že trdno spala, naenkrat začutila, da jo v glavo silno peče. Zbudila se je in je vse presenečena opazila, da v lokalu gori. Vstala je in skušala priti do vode. Bila pa je že tako omamljena od dima, da ni vedela, v katerem kotu stoji voda in je tavalja okrog. Bila bi se onesvestila in zadušila, da je ni rešila požrtvovalna služkinja.

O požaru so bili obveščeni ljubljanski gasilci, ki so prihiteli takoj na pomoč, a niso stopili v akcijo, ker je bil požar že prej pogasjen. Bratovževa trpi 1000 Din škode, ker ji je ogenj uničil posteljnino.

Kitajska pred pomirjenjem

London, 9. januarja. »Times« poročajo iz Pekinga, da je izjavil ministrski predsednik zastopnikom kitajskega tiska, da bo kmalu prišlo do miru med severno in južno Kitajsko. Sklenjeno bo bržkone obojestransko premirje kot predpogoj za razpravo neresenih političnih vprašanj. Na drugi strani pa je izjavil Čangkašok, ki je zopet prevzel vrhovno poveljstvo nad nacionalno armado, da je njegov edin cilj nadaljevanje vojne proti severu in da se namerava po končani vojni umakniti iz javnega življenja.

Prijateljska pogodba med Bolgarijo in Rumunijo

Sofija, 10. januarja. Vladno glasilo »Slovoc« poroča, da je vprašanje prenosne vlade stopilo v akutno stanje. Zunanji minister Burov smatra v interesu mednarodnega položaja za potrebno, da vstopi tudi zastopnik Cankove skupine v vlado. Tudi minister za kmetijstvo Hristov je za prenosno vlado in sicer še pred sejo glavnega odbora »Demokratskega« zgovora. Ministrski predsednik Ljapčev se v tem pogledu še ni odločil in čaka na sklep glavnega odbora.

Pred rekonstrukcijo bolgarske vlade

Sofija, 10. januarja. Povodom božičnih praznikov so posamezni diplomatski zastopniki objavili razne izjave v listih. Rumunski poslanik Bilciurescu je izjavil v listih, da bo v kratkem podpisan bolgarsko-rumunski sporazum, po katerem bo razveljavljena konfiskacija imetja bolgarskih državljanov čim izplača bolgarska vlada popolno odškodnino. Tozadevni spor je bil sicer likvidiran že pred tremi leti, vendar pa bo sporazum podpisan šele sedaj.

IZMIŠLJENE VESTI GRŠKIH LISTOV

Beograd, 10. januarja. Tiskovni urad zunanega ministrstva demantira vesti solunskih listov »Progres« in »Tahydromos«, da so jugoslovenski vojaški krogi pripravljeni priznati Italiji vse pravice v Dalmaciji ter izreči svoj desinteresement na Jadranskem morju pod pogojem, da omogoči Italija Jugoslaviji izhod na Solun, kot popolnoma izmišljene.

Londonska policija

Zvesti čitatelji detektivskih romanov, zlasti pa toli popularnega Scherlocka Holmesa, dobro vedo, da ima Anglija najboljšo policijo na svetu. Izmed vseh mest prednjači London. Nikar pa ne mislimo, da je svetovnoznana »Scotland Yord« — kakor se imenuje londonska policijska organizacija — že kdo ve kako dolgo na svetu. Nje zgodovina je primeroma kratka. Pravi namreč dnu jo je pripovedoval neki londonski list. Se l. 1812. se je nekdo v časnikih norčeval iz policije in pozival v šaljivem oglasu, da naj se priključi v službo londonskih stražnikov (policije še niso poznali) vsi kruljavi in napol slepi ljudje, češ, taki bodo za nočne stražarje najboljši.

Da bomo prav razumeli to šalo, ne pozabimo, da je bil po sodni statistiki iz l. 1820. vsak četrty prebivalec Londona — zločinec. V večernih in nočnih urah si pošten človek sploh ni upal na cesto; če pa je le moral iz hiše, ga je spremljala par stražnikov, ki jih je moral drago plačati, na še vzlic temu ni bil popolnoma varen življenja in imetja. Poglaviti povod k ustanovitvi prve policijske organizacije je dal krvav dogodek l. 1817. Takrat je reševal londonski parlament nekatera pereča vprašanja verskega in socialnega značaja. To na ni bilo všeč napol blaznemu lordu Georgeu Gordonu, ki je razširil v siromašnih londonskih četrtih poziv, da naj se ljudje zberejo v »ulični protiparlament«. Res se je zbralo pod njegovim vodstvom 60.000 ljudi, ki so vdrli najprej v newgatsko lečo in izpustili 300 tatov, morilcev in vlomilcev. Nato so se pomikali proti angleški banki — Bank of England. Na hitro roko se je zbralo par sto mož, ki so jo branili, vendar pa ne dolgo: šele vojaški oddelki so demonstrante razpršili, pri čemer je bilo 210 mrtvih in 200 ranjenih. 21 voditeljev je bilo obsojenih v smrt na vislicah. Takrat se je London spametoval. Pokazalo se je — prav kakor minule dni na Dunaju — kaj lahko nastane v velikem mestu, če ni dobro organizirane in večje policije. Dogodki so dali povod k ustanovitvi rednih policijskih oddelkov, ki pa so bili izprva prešibki, zato se razmere še dolgo niso izboljšale.

V samem Londonu je bilo 8000 prodajal, kjer se je javno prodajalo ukradeno blago. Nobena banka ni bila varna pred vlomilci, ki jih je kar mrgolelo po mestu. Otroci so kradli kakor srake; najboljši dokaz je to, da so morali v newgatski jetnišnici osnovati posebno šolo za otroke. L. 1830. je mesto nakazalo policiji večjo subvencijo in ji je na ta način omogočilo razvoj. Policijski so bili oboroženi s samokresi, sabljami in palicami. L. 1842. so dobili 12 detektivov, a tudi s temi so imeli slabe izkušnje: dognalo se je, da so bili češče soudeleženi pri načelni dobičkanosti ropih in vlomih. Šele počasi so se jele stvari obračati na bolje, policija je stalno rastle po številu in se čistila glede kakovosti in zanesljivosti. Iz nje je nastal »Scotland Yard«, organizacija najboljših policajev in detektivov. Najbujnejša domišljaja si ne more predstaviti, kako bi bilo v tem ogromnem človeškem mravlišču, če bi čez noč izginili vsi, ki vzdržujejo red in mir v Londonu. »glavi sveta«.

Borzna poročila.

LJUBLJANSKA BORZA.
Devize: Berlin 13.51—13.54 (13.525), Curih 1092.9—1095.9 (1094.4), Dunaj 8.0015—8.0315 (8.0165), London 276.5—277.3 (276.9), Newyork 56.63—56.83 (56.72, 56.73), Praga 168—168.80 (168.40), Milan 299.285—301.285 (300.25, 300.40).
Efekti: Celjska 164 den., Ljubljanska kreditna 135 den., Kreditni zavod 160 den., Veveče 135 den., Ruše 265—280, Stavbna 56 den., Sešir 125 den.

Lesni trg: Tendence mirna. Zaključeno 6 vag. in sicer 5 vag. desk, smreka, jelka, 18 mm. tercia, fr. vagon meja po 420; 1 vag. suhih bukovih drv, fr. vagon meja po 22.

Deželni pridelki: Tendence čvrsta za žito. Zaključeno 5 vag. pšenice in 1 vag. krompirja. Cene pšenice so se nekoliko dvignile.

ZAGREBSKA BORZA.
Devize: London 276.5—277.3, Newyork 56.648—56.848, Pariz 222.93—224.93, Milan 299.8—301.8, Curih 1092.9—1095.9, Amsterdam 22.94—23.00, Berlin 1351—1354, Dunaj 800.15—808.15, Praga 168—168.8.

Effekti: 7% invest. posojilo 1921 86 in četrt. Vojna škoda 422—424, Agrarna 53, Hipotekarna banka 57—57 in pol, Ljubljanska kreditna 135—140, Praštrediona 875, Trboveljska 474. Vevče 135.

INOZEMSKA BORZE.
Curih: London 52.295, Newyork 51.57, Pariz 20.395, Milan 27.4625, Berlin 123.575, Dunaj 73.28, Zagreb 9.12, Praga 15.98

Maurice Renard — Albert Jean:

Skrivnostni mrlič

Roman.

— Da, seveda, — je vzdihnil Erik.
— Tako, zdaj pa grem. Mudi se mi.
Na delo, Marcelin, na delo, sinko moj!
— Ali hočete današnje novine?
Imel jih je polne žepe in dal jih je Erik.

— Zbogom, dragi moj!
Erik je še slišal, kako hiti po stopnicah.

Novine! Na prvih straneh so prinašale senzacije pod tako debelimi naslovi, da so se nazivale novine kar izgubljali nad njimi. To ni bil več »Matin«, ne »Journal«, ne »le Petit Parisien«, ne »l'Oeuvre«, ne »Echo de Paris«, ne »le Petit Journal«. Zdelo se je, da izhaja v Parizu samo en list pod naslovom »Slučaj Richarda Ciruguea«.

Erik je kar požiral podrobna poročila o dogodkih zadnjih dni, razne domneve, v naglici zabeležene pogovore novinarjev z odličnimi predstavniki biologije, antropologije in fiziologije, previde odgovore učenjakov, javno mnenje, znanstvene disertacije, ki niso bile v nobeni zvezi s pomnožitvijo Richarda Ciruguea, literarne in filozofske napovedi itd. itd.

Toda Erik si je ustvaril iz tega kosa domnev in ugibanj jasno sliko o tem, kaj menijo o strahotni zagonetki Richarda Ciruguea znanstveniki vsaj v glavnih potezih na podlagi dotlej znanih dejstev.

Nepobito dejstvo je, da so našli štiri trupla enega mrliča skoraj istočasno. In vendar je to nemogoče, absurdno. Verjeti to bi pomenilo postaviti na glavo vse, kar je tekom mnogih stoletij dogajala pozitivna znanost. To bi pomenilo, da celo tako eksaktna veda, kakor je medicina, ni vredna počenega groša. Kaj naj si torej mislimo? Kaj početi?

Skrivnost Richarda Ciruguea se da pojasniti na dva načina:

Mogoče je, da stojimo pred fenomenom povsem nove vrste, ki je morda edinstven, nenaden, začasen pojav ali pa nenadna posledica cele vrste doslej neznanih pojavov, ki se bo ponavljala in množila, da bo živelo človeštvo (a morda tudi vse stvarstvo) v bodoče na docela nov in nepričakovan način. Vsekakor bi pomenilo to bistveno kršitev naravnega zakona, ki bi uničila ravnotežje življenja na zemlji, katero je smatrala znanost za dokazano. Po mnenju

učenjakov bi mogle omajati ravnotežje življenja na zemlji samo elementarne sile, ki so že od postanka vesoljstva skrite v njem, ali pa posledice posebno naglih in velikih izprememb v vsemirju.

Druga možnost je ta, — kakor priznavajo nekateri učenjaki, — da sploh ničesar ne vemo in ne razumemo, da je znanost včerajšnjega dne še vedno znanost današnjega, da je to strahotno razmnoževanje nekaj čisto drugega, kakor mislimo, in da moramo iskati pojasnila tam, kamor še nihče ni pogledal, ker nikomur niti na misel ni prišlo, da vodi ta pot do cilja.

Toda Charlotta mora zvedeti za četrto truplo.

»Pogum!« — si je mislil Erik.
Prestopil je zdaj tako znamenit hodnik.

Charlotta je bila sama doma. Tudi ona je čitala novine, ki jih je imela cel kup na mizi. Znano ji je bilo vse. Sirota je bila blesta, oči je imela rdeče, obraz zabuhel.

Erik jo je vzel v naročje, ji grel hladne ročice in jo začel poljubljati. Toda čutil je, kako je apatična, kako se pusti poljubljati in kako hladne so njene ustnice. Poljubov mu ni vračala.

— Charlotta, angel moj!
Pokleknil je k njenim nogam. Charlotta se je naslonila nazaj in si zakrila obraz z rokami. Erik jo je nežno objel okrog pasu.

— Oh! Oh! gospod Erik! Če bi vedeli, kako me je sram!

— Zaka pa, bože moj?

— Za vse to! — je vzdihnila in zaplakala.

In pokazala je na novine pred seboj. Solnčni žarek je obseval naslov članka o skrivnosti Richarda Ciruguea:

CIRUGUE BREZ KONCA IN KRAJA.

Sirota je štirikratna vdova. Ali je imela štiri možje istočasno? Morda jih je imela še več? Kdo ve. Novine so neusmiljeno vpraševale: kaj bodo vsak dan našli novo truplo Richarda Ciruguea? In kdo bi se čudil novinarjem? Saj so imeli prav, kajti štiri trupla enega mrliča — to ni vsakdanji dogodek.

— Charlotta, pomirite se, prosim vas! Položite svojo usodo v moje roke. Ne razmišljajte več o tem. Nehajte se mučiti. Kmalu boste moja žena.

Charlotta je skomignila apatično z

rameni. Zrla je Eriku naravnost v oči in se vsa tresla od groze.

— Nisem povsem sigurna, da je mrtev, — je dejala. — Sem vdova tolikih mož, da ne morem verjeti, da sem res ovdovela. A Richard — ali tisti, ki sem jih nazivala Richarde — so grozna bitja... Kaj ko bi se Richard naenkrat vrnil? Bože moj, kar groza me je, če pomislim, da niti to ni izključeno.

Zadržala je in se izvila Eriku iz objema.

— Saj vas vendar ljubim, sladka moja! Branil vas bom.

— Proti Richardu? Saj ne veste, kakšen človek je to... ali kakšni ljudje so to... Tako ste dobri, gospod Erik, jaz vas pa mučim.

— Ali me vsaj ljubite?

— Kaj imam pravico ljubiti vas?

— Da, da, da, tisočkrat da! Zakon, ki vas veže z nestvorom, ni veljaven...

Ne, ne, Charlotta, ne jočite — nisem rekel to, kar sem hotel. Prepričan sem, da ste bili žena samo enega Ciruguea.

— A ka, če baš ta ni mrtev? Našli so štiri trupla Richarda Ciruguea. Kaj pa, če so na svetu še drugi Richardi, če eden še živi in če je baš ta moj mož? Kaj, če se ta hip smeje nekeje moji nesreči in strahu?

— Charlotta, saj me tirate v obup! Vaš mož je mrtev!

— Ah! Dokazite, da je res!

— Ko se je Erik vrnil domov, je venomer ponavljal:

— Dokazi, da je Richard Cirugue mrtev!

To se pravi z drugimi besedami: pojasniti zagonetko štirih trupel? Odgovoriti na vprašanje, kako je mogoče, da je zapustil Richard Cirugue štiri trupla, ki so popolnoma enaka tako, da niti učenjaki ne dvomijo, da gre za enega mrliča. Če ne pojasni te strašne zagonetke, ne bo Charlotta nikoli njegova žena. Ali naj se loti tega težkega dela sam?

Ne. César Marcelin. A morda bi mu pomagal tudi Claude?

Claude? Tu je. Pravkar je pozvonil. Sama usoda ga je privedla. Dobro znamenje.

Claude je vstopil.

— Claude, potrebujem te. Prihajaš kot nalašč.

— Jaz pa potrebujem tebe, Erik!

Oči se mu nekam čudno iskale. Celo je namršil, glas se mu trese.

Govori hitro, nervozno:

— Erik, kakor veš, sem bil včeraj v ulici Bonaparte. Povedati ti moram, kaj sem tam videl in doživljal. Da, imel sem gotov namen. Namenov sem imel zadnje dni sploh mnogo, odkrito pri-

znam, da se nisem mogel premagati.

V soboto zjutraj, ko je Maxence solznih oči izdala svojo tajno, sem se skrivaj veselil Richardove smrti... in hvalil boga, da mi je poslal vsaj žarek upanja.

Včeraj, ko sem zagledal v anatomskega inštituta tri trupla, sem se še bolj prepričal, da lahko upam na srečen izid. Opazoval sem tvojo sestro z enakim zanimanjem, kakor Richardova trupla. Zdelo se mi je, da se z lahkoto premaguje. Bilo je, kakor da stoji v muzeju in ogleduje razstavljene zgodovinske predmete. Zaman sem iskal na njenem obrazu znakov razburjenja ali ginjenosti. Bila je samo radovedna.

In tako sem pod vplivom nade in hrepenenja mislil, da mi bo sreča mila. In da se o tem prepričam, sem šel v ulico Bonaparte. Nestrpno sem pričakoval, da mi Maxence na ta ali oni način dokaže, da me še vedno ljubi.

Toda našel sem fanatično bitje v ekstazi. Maxence se je udajala najnevarnejšemu praznovanju.

— Spiritizmu?

— Da. Sirota ljubi mrliča. Ljubi njegovega duha z divjo radostjo, da ga ljubi sama, in v trdni veri, da se z njim kmalu združi. Je na pragu posvečenja, toda udaja se temu z veliko napetostjo, da bi čim prej napočil čas, ko se ji Richardov duh prikaže.

Oh! Erik, če bi šlo za krščansko vero in večno resnico, da je duša nemurjoča, da se dviga molitve živih gor k nji, da lahko ta duša prosi za nas boga, bedi nad našimi deli ter nam svetuje, kaj smemo in česa ne smemo delati. Če bi šlo za vero, za krščanske resnice, za pobožnost in udanost v voljo božjo!

Toda v resnici gre za spiritizem v najslabšem pomenu besede. Duša? Ne: duh. Duh blodi po svetovju in nevidna bitja ga oživljajo. Duh, ki privzdiguje mizico in igra na tamburico. Duh, ki se vrne v telo, preide iz enega telesa v drugo. Kult iluzionistov! Vera čarovnikov. Parodija!... Oh! Oh! In Maxence se udaja tako ponižujočemu praznovanju! Kakšna profanacija vere in same sebe!

Ta duša sili sama v pogubo, — sem si mislil. — Ta, ki jo ljubim, je zaljubljena. Kako naj jo rešim, kako osvobodim iz krepeljev praznovanja?

V nepopisnem obupu nisem več govoril o problemu štirih Richardov. Instinkt mi je narekoval, naj se ne dotikam te skrivnosti.

Vidiš, kako malo se zmeni Maxence za Richardova trupla. V njenih očeh je to čudo nekaka šala, navadna čarovnija, igra narave s tvarino. Po nje-

nem mnenju je živel Richard normalno in je bil vedno samo ena oseba, toda njegova smrt je povzročila potem nekoga psihološkega fenomena, da se je truplo razmnožilo. Ta razlaga spada mimogrede rečeno med nesmisle, ki so med okultisti sploh zelo priljubljeni. Če presojamo to zagonetko pod vplivom spiritizma, ne pridemo nikoli do pametnega zaključka. Pač pa ni izključeno, da je skrivnost Richarda Ciruguea v zvezi z iluzijo.

Od te misli do misli, da je tudi Richardova smrt samo iluzija, je pa samo en korak.

A če Richard še živi, je jasno, da Maxence nima nič skupnega z njegovim duhom in s spiritizmom, ker je zagrobno življenje ne more več zanimati.

Toda, Claude, saj to bi bilo v tvojo škodo. Maxence...

— Bila bi samo njena rešitev in to je glavno.

— Torej?

— Torej, dragi Erik, zdaj moram dokazati Maxenci, da Richard ni mrtev. In ti mi moraš pri tem pomagati.

— Žal ne gre samo za tvoje interese. Če Richard ni mrtev, izgubi oboja najdražje, kar imava na svetu. Ti izgubiš Maxenco, jaz pa Charlotta.

— Misli na svojo sestro, dragi Erik, predno misliš nase. Ne glej samo v človeško življenje, ozri se više nad zemljo.

— Ko si vstopil, sem te baš hotel prositi pomoči. Misliš me, da združim svoje sile in z združenimi močmi pojasniva to skrivnost.

— Saj to je tudi moja želja.

— To je res. Imava sicer različne vzroke, toda najin cilj je isti.

— Torej pričeva borbo s temo?

— Parbleu! In prepričan sem, da bova imela uspeh. Prepričan sem pa tudi, da je Richard mrtev.

— Mora biti še živ!

NA
VRHUNCU
STOJE NOGA
VICE Z ŽIGOM:
"KLUČ"

najboljše, najtrajnejše zato
najcenejše!

Brez posebnega naznanila.

Zapustil nas je v neznosni bolesti in žalosti naš nadvse ljubljeni in nepozabni soprog, oče, sin, brat, zet in svak, gospod

Franci Štirn

pravni vladni pripravnik in rez. por.

danes po dolgotrajni težki bolezni v cvetju svojih let. Vsem, ki ste ga poznali, javljamo, da se vrši pogreb v sredo, dne 11. t. m. ob 4. popoldne iz hiše žalosti v Kranju št. 171 na tukajšnje pokopališče.

Kranj - Ljubljana, dne 9. januarja 1928.

Globoko žalujoči ostali.

Mestni pogrebni zavod.

Vseh nas ljubljenec, naš predobri edini sin, brat, vnuk, nečak

Marijan Polec

stud. iur.

nas je danes ob pol 3. uri zjutraj, prejemši sv. zakramente, po dolgi bolezni, star komaj 18 let, za vedno zapustil v našo neizmerno žalost.

Zemeljski ostanki našega nepozabnega preljubljenega se blagoslove v četrtek 12. t. m. ob pol 2. uri popoldne pred hišo žalosti. Puharjeva ulica 16 — Bleiweisova 30, nato pa prepeljejo v Kamnik, kjer se položi istega dne ob 4. na ondodni pokopališču k večnemu počitku.

Prosimo tihega sožalja.

V Ljubljani, dne 10. januarja 1928.

Dr. Janko Polec, univ. prof.; Marija Polec, roj. Lukanc, starši: Anka, sestra in ostali sorodniki.

Budilke
Budilke
Budilke
Budilke

F. ČUDEN, Prešernova 1

Železnato vino

lekarnarja dr. G. Piccolija v Ljubljani — krepla oslabele, malokrvne odrasle in otroke 113/L

Snežne čevlje in čaloše

sprejema v popravilo tvrdka F. Trebar, Sv. Petra cesta št. 6.

Opremljeno sobo

zračno, s posebnim vzhodom in električno razsvetljavo — od dam takoj boljšemu gospodu. — Ponudbe pod »Soba/24« na upravo »Slov. Naroda«.

Blagajničarka

z večletno prakso, vajena tudi vseh pisarniških del — išče službo v večjem podjetju. — Dopisi pod »Vestna/34« na upravo »Slov. Naroda«.

Francoščina, nemščina,

ITALIJANščina. — Lekcija 6.— Din; govornice ure od 11. do 2. — »Josefinum«. 37

Prodajalka

dobro izurjena v mešani trgovini, zmožna slovenskega in nemškega jezika — išče službo poslovovalkinje. Nastopi lahko s 1. februarjem. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »Prodajalka/41«.

Lokal za mizarstvo obrt lahko na dvorišču, s stanovanjem — iščem za takoj, event. tudi pozneje. — Ponudbe pod »Lokal/40« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Enodružinsko hišo

z lokalom, na prometnem kraju v mestu ali na periferiji mesta — kupim takoj. — Ponudbe na upravo »Slov. Naroda« pod »V dobrem stanju/43«.

Premog, drva

POGACNIK, Bohoričeva 5. — Telefon 2059. 2619

Proti NAHODU sigurno učinkuje prašek za osušanje

»NUHAN«

1 doza Din 5. — Priporočila: lekarnar Mr. BANOVEC Ljubljana (Kongresni trg).

G. Flux, Ljubljana,

Gospodarska ulica 4/I. Strokovni posredovalni zavod za boljše službe, 35 let obstoječ — išče nujno plačilnega natakara, več finih samostojnih kuharic za izven Ljubljane, hišnika za tu, II. kuharico v hotel poleg šefa itd. — Priporočila vsake vrste osebe za tu in izven Ljubljane. Za zunanja naročila prosim priložite znamke. 3164

Svetovni patent Zephir, Lesna trajno goreča peč z zračno kurjavo

z 10 kg drv ogreva sobo skozi 24 ur.

»ZEPHIR«, tvornica peč, Suhotica Zastopstvo v Ljubljani: BREZNIK & FRITSCH

Lovske puške

Robert puške, revolverje, pištole in vse potrebščine za lov in ribji lov kupiš pri: F. K. KAISER, puškar, Ljubljana, Selenburgova 6. — Kupujem in prejemam staro orožje v komisijko prodajo

Zv.šali smo našo energijo ter znižujemo cene naših proizvodov za mehnično umetno vezenje, entlanje, ažuriranje, predtiskanje

Matek & Mikeš, Ljubljana

Da'matinova ulica 13, poleg hotela »Štrnelj«

379 Ivan Zakotnik 379

mestni tesarski mojster,

— — — LJUBLJANA, Dunajska cesta 46 — — —

Vsakovrstna tesarska dela, moderne istene stavbe, ostrišja za palače, hiše vile, tovarne cerkve in zvonike — Stropi, ozna tla stopnice, lednice, paviljoni, verande, lesene ograje itd. — Gradba lesenih mostov, jezov in mlinov

PRNA 2AGA 16/L TOVARNA FURNIKJA

Ne pozabite tako, naročiti

LJUBLJANSKI ZVON 1928

Poleg mnogih krajsih povesti, pesmi in esejev izpod peresa naših najboljših pisateljev in pesnikov bo vse leto izhajal

izvirni zgodovinski roman

SERENISSIMA

ki se vrši v Benetkah in je pisan s pripovednim razkošjem Sienkieviczevih povesti.

UMETNIŠKI PORT »ETI« slovenskih pisateljev in umetnikov bodo krasili tudi letos vsako številko.

Ljubljanski Zvon izhaja vsak mesec ter velja za celo leto 120 Din, za pol leta 60 Din, za četrt leta 30 D; za inozemstvo 150 Din. Naroča se v

Knjižarni Tiskovne zadruga v Ljubljani ali njeni podružnici v Mariboru.